

Rozhodnutí Ústavního soudu o zrušení zmocnění vlády v trestním zákoníku ke konkretizaci pojmu množství větší než malé

Hana Fidesová

e-mail | hana.fidesova@lf1.cuni.cz

Mgr. Hana Fidesová, Ph.D.

Univerzita Karlova, 1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Klínika adiktologie

Grantová dedikace | Tento článek byl podpořen institucionálním programem podpory Progres č. Q06/LF1.

Plénum Ústavního soudu nálezem sp. zn. Pl. ÚS 98/20 ze dne 27. 4. 2021 zrušilo ustanovení § 289 odst. 3 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve slovech „a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu § 285“. Dnem vyhlášení ústavního nálezu ve Sbírce zákonů pozbyl platnosti i § 2 a příloha č. 2 nařízení vlády č. 455/2009 sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku. Nález byl vyhlášen ve Sbírce zákonů dne 26. 5. 2021 pod č. 206/2021 Sb.

Ustanovení § 285 trestního zákoníku vymezuje skutkovou podstatu trestného činu nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku, a to výlučně pro vlastní potřebu v množství větším než malém. Pěstování v malém množství je kvalifikováno jako přestupek dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů v platném znění.

Nález Ústavního soudu tedy v praxi znamená, že v současné době není žádným právním předpisem stanoveno množství rostlin či hub obsahujících omamné nebo psychotropní látky, které je při jejich pěstování pro vlastní potřebu již považováno za trestné. Určování tohoto množství půjde cestou judikatury obecných soudů. Současně lze předpokládat, že ve věci bude vydáno sjednocující stanovisko Nejvyššího soudu obdobně, jako se to stalo již v minulosti v návaznosti na nález sp. zn. Pl. ÚS 13/12 (vyhlášen ve Sbírce zákonů pod č. 259/2013), kterým došlo ke zrušení zmocnění vlády ke stanovení hranice množství větší než malé pro účely skutkové podstaty § 284 trestního zákoníku přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu.

Odůvodnění stávajícího nálezu je shodné s předchozím nálezem ve věci stanovení množství většího než malého vládou. Ústavní soud ve shodě s předchozím nálezem došel k závěru, že vláda nemůže svým nařízením stanovit, jaké je množství větší než malé. Vymezení, které jednání je trestným činem, je dle čl. 39 Listiny základních práv a svobod svěřeno pouze zákonu, k jehož vydání je kompetentní pouze Parlament České republiky. Ústavní soud však současně nevyloučil možnost bližší specifikace skutkové podstaty trestného činu v prováděcím předpise, mělo by se tak však dít způsobem, který je pod kontrolu zákonodárce, tedy v rámci zákonné úpravy rámcového vymezení základních rysů a kritérií pro případný prováděcí předpis. V tomto případě však žádný takový zákonný rámec prováděcího předpisu neexistuje.